

บันทึก

เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎทบวง ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๒๗) ออกตามความ
ในพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๒๒ เพื่อให้รัฐมนตรี
ว่าการทบวงมหาวิทยาลัยมีอำนาจอนุมัติให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนจัดให้
มีครูวิทยฐานะแตกต่างไปจากที่กำหนดไว้แล้วในกฎทบวงดังกล่าว

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๒๐๓/๑๐๘๖๙ ลงวันที่
๑๗ กรกฎาคม ๒๕๓๓ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ทบวงมหาวิทยาลัยได้เสนอ
ร่างกฎทบวง ฉบับที่ .. (พ.ศ.) ออกตามความในพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
พ.ศ. ๒๕๒๒ (แก้ไขเพิ่มเติมกฎทบวง ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๒๗)ฯ โดยเพิ่มข้อกำหนดให้
รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยมีอำนาจอนุมัติให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนจัดให้มีครูวิทย
ฐานะแตกต่างไปจากที่กำหนดในกฎทบวงได้) มาเพื่อสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีดำเนินการ

โดยมีพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๕๒ วรรค
สอง บัญญัติว่า “การกำหนดลักษณะ ชนิด ประเภท และส่วนประกอบของครูวิทยฐานะและเข็ม
วิทยฐานะ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎทบวง” ฉะนั้น ตามหลักการของร่างกฎหมายทบวงฯ
ดังกล่าวจึงเท่ากับให้มีการอนุมัติลักษณะ ชนิด ประเภทฯ ของครูวิทยฐานะของ
สถาบันอุดมศึกษาเอกชนเพิ่มเติมได้โดยไม่ต้องกำหนดเป็นกฎทบวง ซึ่งนายกรัฐมนตรีพิจารณา
แล้วมีคำสั่งให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมายว่า ร่างกฎ
ทบวงตามที่ทบวงมหาวิทยาลัยเสนอสามารถดำเนินการได้โดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) ได้พิจารณา
ปัญหาดังกล่าวประกอบกับฟังคำชี้แจงของผู้แทนทบวงมหาวิทยาลัย (สำนักงานปลัดทบวง) แล้ว
มีความเห็นว่า มาตรา ๗^๑ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๒๒ บัญญัติให้
รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎทบวง
กำหนดกิจการเพื่อปฏิบัติการตาม พระราชบัญญัตินี้ และมาตรา ๕๒ บัญญัติว่า
“สถาบันอุดมศึกษาเอกชนจะจัดให้มีครูวิทยฐานะและเข็มวิทยฐานะเป็นเครื่องหมายแสดงวิทย
ฐานะของผู้ได้รับประกาศนียบัตร อนุปริญญา ปริญญา และประกาศนียบัตรบัณฑิต ตามที่ระบุใน
ข้อกำหนดได้

การกำหนดลักษณะ ชนิด ประเภท และส่วนประกอบของครูวิทยฐานะและเข็ม
วิทยฐานะ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎทบวง

^๑ มาตรา ๗ ให้รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมี
อำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎทบวงกำหนดกิจการเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎทบวงนั้น เมื่อได้มีประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ฯลฯ

ฯลฯ “

สำหรับลักษณะ ชนิด ประเภท และส่วนประกอบของครุฑวิthyฐานและเขมวิthyฐานของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนนั้น กฎทวง ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๒๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้กำหนดรายละเอียดไว้ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ว่า ครุฑวิthyฐานของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีสามชั้น คือ ครุฑดุขฎิบัณฑิต ครุฑมหาบัณฑิต และครุฑบัณฑิต และมีสองแบบ คือ แบบที่หนึ่ง เป็นเสื้อคลุมทำด้วยผ้าโปร่งสีขาวและมีตราสถาบันทำด้วยโลหะติดที่หน้าอก และแบบที่สองเป็นเสื้อคลุมทำด้วยผ้าหรือแพรสีดำและมีผ้าคล้องคอซึ่งมีแถบกำมะหยี่ตามสีประจำสาขาวิชา(ข้อ ๑ วรรคหนึ่ง)^๒ โดยให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนเลือกใช้ครุฑวิthyฐานดังกล่าวแบบใดแบบหนึ่งได้ และต้องแจ้งเป็นหนังสือพร้อมทั้งส่งตัวอย่างหรือรูปครุฑวิthyฐานดังกล่าวต่อทบวงมหาวิทยาลัย (ข้อ ๑ วรรค

^๒ กฎทวง ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๒๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๒๒

ข้อ ๑ ครุฑวิthyฐานของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีสามชั้น และมีสองแบบ คือ

(๑) แบบที่หนึ่ง

(ก) ครุฑดุขฎิบัณฑิต เป็นเสื้อคลุมทำด้วยผ้าโปร่งสีขาวยาวเหนือข้อเท้าประมาณ ๑๕ เซนติเมตร ตัวเสื้อผ่าอกตลอดมีสัทรอบขอบและที่ต้นแขนกับปลายแขน พื้นสัทรทำด้วยสักหลาดสีแดงขนาดกว้าง ๑๐ เซนติเมตร มีแถบทองขนาด ๑ เซนติเมตรทับบนริมสัทรทั้งสองข้าง เว้นระยะ ๗.๕ มิลลิเมตร มีแถบสักหลาดตามสีประจำสถาบันขนาด ๕ มิลลิเมตรทั้งสองข้าง และเว้นระยะอีก ๗.๕ มิลลิเมตร มีแถบทองขนาด ๑ เซนติเมตรอีกทั้งสองข้าง ตอนกลางสัทรมีแถบสักหลาดตามสีประจำสาขาวิชาขนาด ๑ เซนติเมตร และมีตราสถาบันทำด้วยโลหะติดตามทางดึ่งกลางสัทรบนแถบสักหลาดตอนหน้าอกทั้งสองข้าง

(ข) ครุฑมหาบัณฑิต เช่นเดียวกับครุฑดุขฎิบัณฑิต แต่พื้นสัทรทำด้วยสักหลาดสีดำ

(ค) ครุฑบัณฑิต เช่นเดียวกับครุฑมหาบัณฑิต แต่พื้นที่สัทรทำด้วยสักหลาดสีขาว

(๒) แบบที่สอง

(ก) ครุฑดุขฎิบัณฑิต เป็นเสื้อคลุมทำด้วยผ้าหรือแพรสีดำยาวเหนือข้อเท้าประมาณ ๑๕ เซนติเมตร หลังจับ และมีจับที่หัวไหล่ด้วย ตัวเสื้อผ่าอกตลอด มีแถบกำมะหยี่ตามสีประจำสถาบันกว้าง ๔ เซนติเมตร ถัดแถบกำมะหยี่ดึ่งกล่าวออกไป มีแถบกำมะหยี่ตามสีประจำสาขาวิชากว้าง ๒ เซนติเมตร ถัดสีดึ่งกล่าวออกไป มีแถบกำมะหยี่ตามสีประจำสถาบันกว้าง ๔ เซนติเมตร เย็บติดเป็นสายตลอดด้านหน้า

ทั้งสองข้างไม่โอบรอบคอเสื้อ แขนเสื้อยาวตกข้อมือ ปลายแขนปล่อย ตอนกลางแขนเสื้อทั้งสองข้างมีแถบกำมะหยี่สีดำกว้าง ๕ เซนติเมตร จำนวนสามแถบติดเรียงกันห่าง ๕ เซนติเมตร มีผ้าคล้องคอทำด้วยผ้าหรือแพรสีดำเช่นเดียวกับเสื้อ ด้านนอกมีแถบกำมะหยี่ตามสีประจำสาขาวิชาขลิบริมขอบล่าง และมีแถบกำมะหยี่ตามสีประจำสถาบันขลิบริมขอบบน ประกอบด้วยหมวกแผ่นสีเหลี่ยมจตุรัสยาวด้านละ ๒๔ เซนติเมตร ทำด้วยผ้าหรือแพรสีดำ มีพู่ห้อยตามสีประจำสาขาวิชา

(ข) ครุฑมหาบัณฑิต เช่นเดียวกับครุฑดุขฎิบัณฑิต แต่แถบกำมะหยี่ตอนกลางแขนเสื้อทั้งสองข้าง มีจำนวนสองแถบ

(ค) ครุฑบัณฑิต เช่นเดียวกับครุฑมหาบัณฑิต แต่แถบกำมะหยี่ตอนกลางแขนเสื้อทั้งสองข้าง มีจำนวนหนึ่งแถบ

ให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนเลือกใช้ครุฑวิthyฐานแบบใดแบบหนึ่ง และให้แจ้งเป็นหนังสือพร้อมทั้งส่งตัวอย่างหรือรูปครุฑวิthyฐานดังกล่าวต่อทบวงมหาวิทยาลัย

สอง)^๓

โดยที่การใช้อำนาจของฝ่ายบริหารในการออกกฎกระทรวงหรือกฎทบวงนั้น จะต้องอยู่ภายในขอบเขตของกฎหมายแม่บท ดังนั้น เมื่อมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชนฯ บัญญัติให้การกำหนดลักษณะ ชนิด ประเภท และส่วนประกอบของ ครุวิทยฐานะต้องเป็นไปตามกฎทบวง รัฐมนตรีจึงอาจกำหนดเรื่องดังกล่าวได้โดยวิธีการออกกฎหมายทบวงเท่านั้น จะออกกฎทบวงเพื่อให้อำนาจรัฐมนตรีเองในการที่จะอนุมัติให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนไปจัดให้มีครุวิทยฐานะแตกต่างไปจากที่รัฐมนตรีฯ ได้กำหนดลักษณะ ฯลฯ ไว้แล้วในกฎทบวงในภายหลังหาได้ไม่ เพราะเป็นการขัดและเกินอำนาจมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชนฯ

สำหรับบทบัญญัติมาตรา ๗ ที่ว่า ให้รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยมีอำนาจออกกฎทบวงกำหนดกิจการเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ก็เป็นเพียงการให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยออกกฎทบวงกำหนดกิจการภายในขอบเขตที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัตินี้เท่านั้น ดังเช่นที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๙^๔ มาตรา ๑๐^๕ มาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง^๖ มาตรา ๑๕^๗ มาตรา ๓๗^๘ มาตรา ๓๙ (๓)^๙ มาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง^{๑๐} มาตรา ๔๕^{๑๑} มาตรา ๔๘

^๓ โปรดดูเชิงอรรถที่ (๒)

^๔ มาตรา ๙ สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีสามประเภท คือ

(๑) มหาวิทยาลัย

(๒) สถาบัน

(๓) วิทยาลัย

ลักษณะของมหาวิทยาลัย สถาบัน และวิทยาลัย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎทบวง

^๕ มาตรา ๑๐ ห้ามมิให้ผู้ใดจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจากรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสถาบัน

การขอใบอนุญาตให้จัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชนและการออกใบอนุญาตให้จัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎทบวง

^๖ มาตรา ๑๑ ผู้รับใบอนุญาตจะต้องเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในที่ดินซึ่งใช้เป็นที่จัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยต้องมีเนื้อที่ไม่น้อยกว่าจำนวนที่กำหนดในกฎทบวง

ฯลฯ

ฯลฯ

^๗ มาตรา ๑๕ ผู้รับใบอนุญาตจะเปิดดำเนินการสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในสาขาวิชาใดได้เมื่อได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสถาบัน

การขออนุญาตและการอนุญาตเปิดดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎทบวง

^๘ มาตรา ๓๗ ห้ามมิให้ผู้ใดเป็นผู้บริหารสถาบันเว้นแต่ได้รับแต่งตั้งจากสภาสถาบันและได้รับใบอนุญาตจากรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสถาบัน

การขอใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎทบวง

^๙ มาตรา ๓๙ ผู้บริหารสถาบันมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

วรรคสอง และวรรคสาม^{๑๒} และมาตรา ๕๑ วรรคสอง^{๑๓} เป็นต้น

โดยสรุป คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) เห็นว่าการที่จะแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๒๗)ฯ เพื่อกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยมีอำนาจอนุมัติให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนจัดให้มีครูวิทยฐานะแตกต่างไปจากที่กำหนดไว้ในกฎหมายดังกล่าวตามร่างกฎหมายที่ทบวงมหาวิทยาลัยเสนอเป็นการขัดและเกินอำนาจมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๒๒ จึงไม่อาจกระทำได้

(ลงชื่อ) วัฒนา รัตนวิจิตร

(นายวัฒนา รัตนวิจิตร)

รองเลขาธิการฯ

ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตุลาคม ๒๕๓๓

ฯลฯ

ฯลฯ

(๓) จัดทำทะเบียนคณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษา ตามแบบที่กำหนดในกฎหมาย

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๑๐} มาตรา ๔๓ นอกจากที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๒ แล้ว คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์และศาสตราจารย์ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมาย

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๑๑} มาตรา ๔๕ ในกรณีที่มีความจำเป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนอาจมีครูปฏิบัติการด้วยก็ได้

ฯลฯ

ฯลฯ

ผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งเป็นครูปฏิบัติการต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในกฎหมาย

^{๑๒} มาตรา ๔๘

ฯลฯ

ฯลฯ

การขอเข้ารับรองและการรับรองมาตรฐานการศึกษา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎหมาย

การกำหนดให้สาขาวิชาใดมีปริญญาชั้นใด และจะให้ใช้อักษรย่อสำหรับสาขาวิชานั้นอย่างไร ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมาย

^{๑๓} มาตรา ๕๑

ฯลฯ

ฯลฯ

ชั้น สาขาของปริญญา และวิธีการให้ปริญญาเกิตติมศักดิ์ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมาย